מסורת השי"ס

**כפרתן שוה. ונפקא מינה לטומאה שחיבה בין זה לזה: אלא למאי הלכתא איתקש. הואיל דלאו לידיעה איתקוש כדתנן במתני': אינו מכפר בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשינן לעיל: מאי טעמא דרבי יהודה. דאמר כל האחריס מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף בסוף תוך תוך מצל יוה"כ: לחטאת לה'. בשל רגש חדש כתיב: סביבו כפרה. להפיס דעתה של לבנה: מ"כ. דלכדר"ש בן לקיש לחודיה הוא דאתא: וכפר נמי אשאר עבירות. כל חטא שלא מודע דהא קרא סתמא כתיב: וזה בא בזמן קבוע. שעיר יוה"כ דקיבון: מה זה אינו מכפר כו'. דהא איתקש לפנימי: הא נמי כדתנא דבי רבי ישמעאל. הואיל וזה בא כו' ויליף להו מי מדרשא חדש מי מדיוס הכפורים: מרובה כפרתו. של יוה"כ שהוא מכפר על כל עבירות תאמר ברגלים ואע"ג דכתיב בהו "לכפר" אימא לא מכפרי אמידי דעון כרת: התם

אלא אחת בשנה (ג) ולר' ישמעאל דאמר אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בר קרבן הוא ישעיר הנעשה בחוץ אמאי מכפר? על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, הא' שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין: סבר לה כר"מ דאמר *כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו, אלא למאי הלכתא איתקש חיצון לפנימי: מה פנימי אינו מכפר בשאר עבירות אף חיצון אינו מכפר בשאר עבירות: על שאין בה ידיעה בתחלה ולא בסוף שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין דברי ר' יהודה: א"ר יהודה אמר שמואל מ"ט דר' יהודה? אמר קרא ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מביר בו אלא ה' והא שעיר זה מכפר? מיבעי ליה לכדר"ל *דאמר ר"ל מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו "לה'", אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה *על שמיעטתי את הירח? א"כ לימא קרא "על ה'" מאי "לה'" לכדאמרן, ואימא כוליה להכי הוא דאתא? א"כ נימא קרא חטאת ה' מאי "לה'" שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי' בשאר עבירות? תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה לא בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים, שעירי הרגלים מנלן ובי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל אלא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיום הכפורים שכן מרובה כפרתו ובי תימא הא

מיבעי ליה לכדר"ל *דאמר ר"ל מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו "לה'", אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה *על שמיעטתי את הירח? א"כ לימא קרא "על ה'" מאי "לה'" לכדאמרן, ואימא כוליה להכי הוא דאתא? א"כ נימא קרא חטאת ה' מאי "לה'" שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי' בשאר עבירות? תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה לא בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים, שעירי הרגלים מנלן ובי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל אלא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיום הכפורים שכן מרובה כפרתו ובי תימא הא

אלא פעם אחת בשנה. אע"ג דכי מתיידע ליה אחר יוה"כ מביא חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה ליה אלא פעם אחת מ"מ לא מיקרי פעמים בשנה אלא כשזמנן קבוע: ולרבי ישמעאל דאמר לא בני ידיעה בתחלה יו"ד ופשיטא ליה להש"ס דלא בני אפי' ידיעת בית רבו לפי המסקנא דמוקין (לעיל דף ה) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שיסבור שוס תנא דידיעת בית רבו שמה ידיעה אלא רבי: חיצון אמאי מכפר. ולוכא למימר שיתלה על שם בה ויש בה היכא דאתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי בר קרבן הוא אע"ג דגבי שעיר הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דחולה מ"מ הואיל וגלי לך קרא התם דלא מכפר אמידי דבר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא אתי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אחין בה ואין בה ולא מוקמה אים בה ויש בה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין גרלה לומר דהא דלא קאמר הכא דמכפר אים בה ויש בה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דחיצון איתקש לפנימי וכסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא איתקש להדדי המ"ל דאיתקש להכי אלא דבלאו הכי משני שפיר דלקמן אמילתיה דר"ש גבי שעירי רגלים לא יתיישב בכך: על שאין בה ידיעה בתחלה ולא בסוף. ומ"ת ולרבי ישמעאל אפיך ונימא דפנימי מכפר אחין בה ואין בה ושעיר החיצון אים בה ואין בה דהא אין בה ואין בה אתי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ אפי אתי לכלל חטאת יש בה ואין בה דדבר שיש בה ידיעה מעיקרו בקל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה אתי שפיר דלא מ"ל נפיך מיפך דהא בר"ח כתיב לה' שאין מכיר בו אלא ה' ומ"ת לרבי ישמעאל למאי איצטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: סבר לה כר"מ. לאו דוקא כר"מ דר"מ בני ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי בר קרבן הוא: מאי טעמא דר' יהודה. ומ"ת מאי קבעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא באין בה ואין בה דאיש בה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחיצון מכפרין וי"ל דבעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום בנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפריך בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין בה ואין בה שייך למיפרך מה ליוה"כ כו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא הייט טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: שעיר, זה יהא כפרה עלי. פירש בערוך שעיר זה כפרה לישראל, ועלי לקבוע זמן כפרה-זו וקבעתי בר"ח להפיס דעתה של ירח: דואיל, וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר חיצון וכן ל"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפריך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן ככהן דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי ליגלי משעיר המשתלח דמכפר אשאר עבירות אע"ג דשעיר המשתלח אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנכפר חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשתלח דהוי חוץ מחוץ לכל השתא דגמר מחיצון ניחא טפי דדמו להדדי טפי מ"ש מחיצון גמר תפשוט מהכא דדבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בבנין אב דחיצון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי ובעיא היא בפ' איזהו מקומן (זבחים דף כ) וי"ל דהאי לא חשיב בנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי מ"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא בבנין אב דחיצון וחיצון מהיקשא דפנים ובקונטרס פירש בסמוך דדבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בהיקש ויליפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא בבנין אב מיוה"כ ומ"ת לומר כך דהא בעיא היא בפרק איזהו מקומן (שם דף נא) אי דבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד בהיקש דאינו חוזר ומלמד בהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חדשים גמרינן משעיר החיצון דגמר בהיקש מפנימי*: אף זה אינו מכפר כו'. ואין להקשות ונילף מהאי בנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחיצון דהא איתקש חיצון לפנימי שלא תהא כפרתו פעמים בשנה ועוד לענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין בה ואין בה: שעירי רגלים מנ"ל. הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עבירות כדבעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דינלף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עבירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא בשאר עבירות ליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שמפורשת דחטא שאין מכיר בו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי בעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עבירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מלתא בעלמא: שכן מרובה כפרתו. פ"ה מרובה כפרה של יום והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאיש בהן כרת דהא היא גופה בעינן למילף ומ"ת והיכי בעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בבנין אב ומה לריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאיצטריך האי פירכא דלא נילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח ומ"ת ונילף במה הלד מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קלת מרובה כפרה:

[ועיל כ:]

מולין ס: זבחים סוד מסורות הקבלה ואין לסבינו כמשמעו מ"ו כי כל כבודה בת מלך פנימה

[וע"ש תוספות זבחים כ. ד"ה לא איכוב]

הא

אסקנא דשני השעירים הנעשה בחוץ והנעשה בפנים אינן מכפרים בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו בלבד: מתני' על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף כו'. מאי פעמא דכתיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שעיר זה מכפר. ב) ואחריתי יהא כפרה לפני שמיעטתי את הירח. ואקשי' [ויכפר] שעיר ר"ח אשאר עבירות. ודחינן תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע ושעיר יום כפורים בא בזמן קבוע. מה שעיר יום הכפורים אין מכפר אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זה כן.

ב) אולי נ"ל ואמרינן הו.

נוסחאות

◇ מקורות דרבי יהודה ג) נדפיס על ר"ח ב) ושעיר על רגלים מכפרים רק שאר עבירות ולקמן אינו מכפר אלא בתחלה ולא בסוף

** נראה דלהיפ"ל אמרת ר"ל

תוס' נוסח

נכנסת ביה לקרבן על דבריו ר"ל דלא - "חטאת לה'"

מבנר

△ (מהרש"א) טעמא דלא מיקרי מקרבן דאם מעיקרי נקלים בא"ת דק מ"ל שאר עבירות (ובהמשך-דאינן בא"ת אלא מ"ל אין-אין)

▽ "איכא למפרך"

נוסחא

מאחר שהעיר יוה"כ הנעשה לפני קרבן לפי ר' ישמעאל שעיר הנעשה בחוץ לכפר על טומאות מקדש וקדשיו ולא בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו בלבד. אלא בחוץ לכפר על שאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו